

Mange tror at fri programvare er det samme som gratis programvare. Det er det ikke.

Hva er forskjellen på fri programvare og gratis programvare?

Av Bjørn Venn, bjorn.venn@bfk.no
Spesialkonsulent, Buskerud fylkeskommune

Mange tror at fri programvare er det samme som gratis programvare. Det er det ikke.

Fri programvare er knyttet til en del friheter du som bruker får. Hvilke friheter som gjelder er regulert i den frie programvarelisensen (se artikler andre steder i magasinet om dette). Det er ingenting i lisensen som sier at fri programvare skal være gratis. Med begrepet *gratis programvare* (på engelsk; *freeware*) mener man vanligvis lukket, proprietær programvare som kan lastes ned gratis fra nettet.

Eksempler på dette er Microsofts nettleser Internet Explorer, den norske nettleseren Opera og IP-telefoniprogrammet Skype. Inntektene kommer typisk fra tilleggsprodukter og/eller tjenester (som f.eks. support). En variant av freeware er *shareware*. Shareware er også lukket, proprietær programvare som du også laster ned gratis fra nettet, men du kan bare bruke

det en begrenset periode før du må betale en lisensavgift.

Programvareutviklingen av gratis programvare skjer utelukkende innenfor den organisasjonen som eier programvaren, noe som gir dem god kontroll over utviklingen, men som kan gjøre dem sårbare (spesielt dersom organisasjonen er liten og nøkkelpersoner blir borte). Fordelen er at de sitter med full kontroll over programvaren og de mener nok selv at det er lettere å styre utviklingen på denne måten.

Hadde de lisensiert programvaren sin under en fri lisens, så ville de kunne nyte godt av den frie utviklingsmodellen, og fått økt antall utviklere som kan rette feil og drive videreutvikling betraktelig. Det er ikke helt uvanlig at når en gratis programvare har fått en stor utbredelse, så innføres det en lisenskostnad på programvaren. Billedbehandlingsprogrammet Paint Shop Pro er et eksemplet på det.

Foundation For E-business And Trade Procedures

NorStella er en privat, samfunnsgagnlig stiftelse med hovedmål å fremme bruk av kostnadseffektiv, sikker elektronisk samhandling og forretningsdrift basert på åpne, internasjonale standarder.

Gjennom flere års virksomhet har NorStella bidratt til utvikling og bruk av åpne standarder. Som forkjemper for åpne standarder innen elektronisk samhandling er det en naturlig forlengelse for NorStella å aktivt fremme bruk av åpen kildekode/fri programvare. Vi har derfor i 2006 etablert et Fri Programvare Forum (FriProF) som har som hovedmål å bidra til forståelse og kunnskap om fri programvare. Fri programvare skaper økt

innovasjon for bedriftene og merverdi for brukere. Vi jobber nært sammen med relevante, nasjonale og internasjonale organisasjoner som arbeider med spørsmål knyttet til fri programvare. Forumet har etablert en levende prosjekt-wiki (<http://wiki.freecode.no/norstella>). Her skal innhold legges ut, det skal diskuteres og det skal synses. Forumet skal bruke dette som en arbeidsplattform for fri programvare og ALLE som er interessert er velkommen til å være med.

For deltagelse i NorStellas FriProF kontakt oss på
Epost: norstella@norstella.no URL: www.norstella.no eller
Tlf. 22 99 61 00